

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania A. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13
lutego 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w
(...)

z dnia 1 sierpnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Oddział w S. na rzecz A. F. 240 zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) uwzględnił apelację ubezpieczonej A. F. i zmienił wyrok Sądu Okręgowego w S. z 13 czerwca 2017 r. oraz poprzedzającą go decyzję pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z 1 grudnia 2015 r. i ustalił ubezpieczonej prawo do stałej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od 1 września 2015 r.

Pozwany w skardze kasacyjnej zarzucił naruszenie art. 12 ust. 1 oraz art. 13 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach w związku z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, iż prowadzenie własnej działalności gospodarczej nie stanowi nabycia nowych kwalifikacji i nowych umiejętności, które umożliwiłyby ubezpieczonej podjęcie pracy w charakterze zarządzającego „cudzą firmą”, co oznacza, iż ubezpieczona jest osobą niezdolną częściowo do pracy w związku z chorobą zawodową.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

W odpowiedzi ubezpieczona wniosła o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Nie jest zasadny z przyczyn metodycznych i merytorycznych.

Na etapie przedsądu nie ocenia się podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.). Stanowi odrębny element skargi i podlega rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Oznacza to, że nie zastępuje podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. Odnosi się to również do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący powinien we wniosku samodzielnie (czyli odrębnie od podstawy kasacyjnej) wskazać i wykazać naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący tego nie czyni.

We wniosku brak jest zarzutu naruszenia jakiegokolwiek przepisu prawa procesowego lub materialnego. Skoro punktem odniesienia dla podstaw kasacyjnych są przepisy prawa (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), to wymaganie takie jest tym bardziej aktualne dla podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Znaczenie ma wszak dopiero aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej.

Skarżący we wniosku poprzestaje na odwołaniu się do wyroku Sądu Najwyższego z 10 sierpnia 2016 r., III UK 221/15. Nie jest to wystarczające, gdyż orzeczenie Sądu Najwyższego nie jest źródłem prawa powszechnego – art. 87 Konstytucji. Ponadto odwołuje się tylko do wybranego fragmentu z uzasadnienia

tego wyroku, co też nie musiałoby być wiążące w wykładni przepisów ustawy w tej sprawie. Sytuacja ubezpieczonej A. F. nie jest tożsama z sytuacją M. D., którego skargę kasacyjną uwzględnił Sąd Najwyższy w wskazanym wyroku z 10 sierpnia 2016 r., III UK 221/15. Nie trzeba w tym miejscu przedstawiać tych różnic (czyli choćby w zakresie kwalifikacji, wykonywanych działalności, przyczyn niezdolności do pracy) skoro nie uczynił tego skarżący w skardze. Wystarczy wskazać, że ubezpieczona w obecnej sprawie posiadała tylko kwalifikacje zawodowe fryzjera i w tym zawodzie pracowała blisko 10 lat, a przez około 20 następnych lat prowadziła działalność gospodarczą w zakresie fryzjerstwa. Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu skarżonego wyroku również odwołał się do wyroku Sądu Najwyższego z 10 sierpnia 2016 r., III UK 221/15, jednak wykładnia prawa przyjęta w tym wyroku nie jest tak jednoznaczna jak zdaje się przyjmować skarżący. Stan faktyczny w tej sprawie był inny i Sąd Apelacyjny mógł przyjąć, że kwalifikacje ubezpieczonej nie pozwalają odmówić jej prawa do renty z tytułu niezdolności do wykonywania działalności gospodarczej. Wszak już wcześniej miała przez kilka lat rentę z tytułu niezdolności do pracy, choć jej sytuacja w zakresie kwalifikacji zawodowych i działalności nie uległa zmianie. W sprawie spór nie dotyczył całkowitej a częściowej niezdolności do pracy. Częściowa niezdolność do pracy ustalona przez biegłych nie wyklucza wykonywania jakiejkolwiek (żadnej) pracy. W sprawie ustalono, że ubezpieczona przez cały okres aktywności zawodowej wykonywała wyłącznie pracę fryzjera, również prowadząc działalność świadczyła taką pracę. Choroby zawodowe (ustalone) nie pozwalają wykonywać jej czynności (pracy) fryzjerskich, stąd zatrudnia pracownika. W takiej sytuacji Sąd Apelacyjny mógł uznać, że kierowanie własną firmą nie może być uznane za posiadanie nowych kwalifikacji w rozumieniu art. 12 i art. 13 ustawy emerytalnej. Chodzi o to, że te kwalifikacje nie są na tyle szerokie (znaczne), a przy tym łączą się z częściową niezdolnością do pracy wynikającą z chorób zawodowych, aby móc stwierdzić, że może samodzielnie oferować „zarządzanie cudzą firmą” fryzjerską. Nie trzeba szerzej uzasadniać, że wiele takich firm prowadzonych jest jednoosobowo lub z tzw. „samozatrudnieniem” i nie jest prowadzona w takiej skali, aby powierzać zarządzanie obcej osobie, a przy tym nie w pełni zdolnej do pracy właśnie ze względu na choroby zawodowe. Instytucja renty z tytułu niezdolności do pracy z samej natury odnosi się do

zatrudnienia pracowniczego i tu choć nie ma już III grupy inwalidów, to nadal potencjalne spektrum zdolności do pracy ubezpieczonego, również prowadzącego działalność gospodarczą, stanowią kwalifikacje, a te w przypadku ubezpieczonej nie są duże, a przy tym nie mogą być kwestionowane jej choroby zawodowe i wynikająca z nich częściowa niezdolność do pracy. Ustalenia w tym zakresie wiążą również na etapie przedsądu (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), dlatego uprawnione jest końcowe stwierdzenie, iż skarżący nie wykazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów orzeczono jako w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.